

Sammanställning av ASI-data

- Målgrupp: Unga vuxna och missbruk, 18 – 30 år –

Sammanställt av Anders Arnsvik (2011)

Inledning

Föreliggande redovisning är ett exempel på vad ASI-data kan användas till. ASI-intervjuerna har genomförts i kommunerna – Ekerö, Järfälla, Sigtuna, Sollentuna, Solna, Sundbyberg, Upplands-Bro samt Upplands Väsby under perioden 2006-09-05 – 2011-02-28. Materialet som matats in av kommunerna till ASI-net är avidentifierat. I databasen som FoU-Nordväst har tillgång till finns 1145 rapporterade ASI-intervjuer (augusti 2011).

I den här översikten redovisas allmänna data samt data utifrån faktorer som bostad, utbildning arbete/försörjning, missbruk/dominerande problem, rättsliga problem, familj och umgänge/problem med umgänge och relationer samt psykisk hälsa.

Allmänna data

Under perioden har gjorts 345 intervjuer (112 kvinnor och 233 män). Genomsnittsålder 24 år.

Boende

134 har rapporterat att de har ett stadigvarande boende (egen lägenhet, andrahandsboende alt försökslägenhet) 30 personer (9 %) har uppgivit att de är bostadslösa. Över hälften har inte någon anknytning till bostadsmarknaden. Det som är mellan 25 – 30 år har i betydligt större utsträckning egen bostad/andrahandsboende jämfört med de som är under 24 år och yngre.

Den samlade bilden är att den yngre åldersgruppen, 18 – 24 år, har sämre anknytning till bostadsmarknaden jämfört med den äldre åldersgruppen, 25 – 30 år. En väsentlig andel bland de yngre bor hos föräldrar/släkt/inneboende mm.

10 % av den yngre åldersgruppen, 18 – 24 år har uppgett bostadslöshet jämfört med 6 % av den äldre åldersgruppen, 25 – 30 år .

Gemensamt för majoriteten av gruppen är att de har stora svårigheter att komma in på den ordinarie bostadsmarknaden som en följd av de förändringar bostadsmarknaden genomgått de senaste 20 åren.

Utbildning och arbete. Högsta avslutade utbildning

128 (37 %) personer har uppgivit att de har grundskola som högsta avslutade utbildning. 32 personer (12 %) har rapporterat att de avbrutit grundskolan. 109 personer har avslutat gymnasiet (40 %). 5 personer har uppgivit examen från högskola eller universitet (2%). En större andel av den ”yngre åldersgruppen (18 - 24 år) har uppgivit att de enbart har grundskola som högsta utbildning jämfört med ”de äldre”(25 – 30 år).

Gemensamt för huvuddelen av populationen unga vuxna är ”bristfällig skolunderbyggnad”. Idag 2011 är det en riskindikator som kan försvåra etablering på arbetsmarknaden samt ökad risk för framtida utanförskap. Se social rapport 2010 (Socialstyrelsen)

Arbete och försörjning. Längsta period av regelbundet arbete

47 % eller 159 personer har arbetat ett år eller mer. 176 personer (51 %) har haft sporadisk kontakt med arbetsmarknaden – från 0 månader (7 %) till ett år (55 %). Av tillgängliga ASI-data framkommer att huvuddelen av populationen unga vuxna har bristande anknytning till arbetsmarknaden. Dessa data skall ses i ljuset av gruppens ”bristfälliga skolunderbyggnad” samt arbetsmarknadens förändringar under de senaste 20 åren. Idag krävs avslutad skolgång - gymnasieskola - för att över huvud taget komma i fråga för arbete.

Arbete och försörjning. Huvudsaklig försörjningskälla för närvarande

19 % (64 personer av 332) uppgav vid intervjutillfället att de hade inkomst från arbete som huvudsaklig försörjningskälla. 141 (42 %) har uppgivit ersättning från socialtjänsten och 29 har uppgivit Fk. 11 personer har uppgivit A-kassa. 51 % av populationen unga vuxna är beroende av bidrag från något av det sociala trygghetssystemen (socialbidrag eller ersättning från Fk) för sin försörjning. 19 % uppgav vid intervjutillfället att de hade arbete.

Sveriges kommuner och landsting har rapporterat (SKL) om ökning av kommunernas utbetalningar av försörjningsstöd till unga vuxna bland annat som en följd av deras svårigheter att komma in på arbetsmarknaden (uppgifter våren 2011).

Dominerande problem. Drog som utgör det största problemet

Alkohol är det dominerande problemet för flertalet. Vidare rapporteras cannabis och amfetamin. Utmärkande för gruppen trots uppgivet huvudproblem, är ett omfattande blandmissbruk. Denna bild överensstämmer med vilka som akut vänder sig till Maria Ungdom (2010). Under 2011 har medier, CAN och forskare rapporterat om en ökad användning av cannabis. Studier visar att ungefär var fjärde tonåring i storstadsområdena har testat hasch eller marijuana.

Åtal och brott. Rättsliga problem. Åtal för olika typer av brott

De dominerade brottskategorierna är narkotikabrott, egendomsbrott samt våldsbrott.

Rättsliga problem. Åtal som lett till fällande domar av alternativen

Av de 292 som uppgivit rättsliga problem har 52 % angett att de åtalats 1 – 5 ggr

Problem med umgänge och relationer. Familj och umgänge.

96 % av männen och 97 % av kvinnorna har uppgivit problem i relationerna till anhöriga. I ASI benämns det som allvarliga konflikter till närstående.

Familj och umgänge. Utsatta för misshandel fördelade på män och kvinnor

Typ av misshandel: tidigare i livet.

Enhet. %	Män	Kvinnor
Psykisk misshandel	44	76
Fysisk misshandel	34	66
Sexuell misshandel	5	34

Kvinnorna har i betydligt större utsträckning än männen rapporterat om att de varit utsatta för psykisk, fysisk och sexuell misshandel i familjen tidigare i livet.

Psykisk hälsa. Upplevt psykiska besvär under den senaste månaden.

Allvarlig depression, allvarlig ångest, svårigheter att förstå, minnas, koncentrera sig. Cirka 50 % av populationen har upplevt olika former av psykisk ohälsa under den senaste månaden. Ur en aspekt kan det vara knutet till missbruket och den därtill kopplade livsföringen som innebär olika grader av instabilitet och ohälsa.

Psykiska besvär tidigare i livet.

Om frågan däremot ställdes annorlunda som exempelvis upplevda psykiska besvär tidigare i livet framträder en helt annorlunda bild. Ca 80 % har rapporterat allvarlig depression, allvarlig ångest, svårigheter att förstå, minnas, koncentrera sig, tidigare i livet. Ingen större skillnad mellan män och kvinnor. Kvinnorna har i större utsträckning uppgivit allvarliga självmordstankar samt självmordsförsök. Männerna har i större utsträckning uppgivit svårigheter att kontrollera våldsamt beteende. Av data från Maria Ungdom har framgått att en majoritet av de sökande uppgivit missbruk och/eller psykiatriska problem i familjen.

Sammanfattning - Unga vuxna och missbruk

- Huvuddelen bor under instabila förhållanden. En stor andel bor hos föräldrar eller släkt
- 12 % har rapporterat att de bostadslösa
- Problematiskt förhållande till föräldrar och närstående
- 37 % högsta avslutad utbildning grundskola
- 12 % ej avslutad grundskola
- Begränsad arbetsmarknadserfarenhet.
- 51 % har haft sporadisk kontakt med arbetsmarknaden – från 0 månader till ett år
- Vanligaste försörjningskällan - försörjningsstöd, bidrag från FK,
- Blandmissbruket dominerar: alkohol, cannabis och amfetamin är vanligas förekommande som huvuddroger
- Utbredd psykisk ohälsa (ångest/ depression). 80 % har uppgivit psykisk ohälsa tidigare i livet. Även sexuella övergrepp har förekommit.
- Stor andel kriminalitet inom gruppen

Källa: ASI-net / Fasta rapporter / FoU-Nordväst (augusti 2011)

Kunskapsöversikt

Angelin, A. (2009). *Den dubbla vanmaktens logik: en studie om långvarig arbetslöshet och socialbidragstagande bland unga vuxna*. Lund: Socialhögskolan, Lunds universitet. Lund Dissertations in social Work 38 (akademisk avhandling)

Hapten, O. (2011). *Unga kvinnor – en kunskapsöversikt*. FoU-Nordväst (praktikantrapport) Rapporten finns på FoU-Nordvästs hemsida.

Vinnerljung, B, Berlin M & Hjern A (2010). *Skolbetyg, utbildning och risker för ogynnsam utveckling hos barn 1: Socialstyrelsen (2010)*. Social rapport 2010 (s 228-266). Stockholm: Socialstyrelsen

Rapporter

Association between labour market trends and trend in young peoples mental health in ten European countries 1983 – 2005. Anton Lager/Sven Bremberg. BMC Public health 2009:9.

Nitlott i barndomen – familjebakgrund, hälsa, utbildning och socialbidragstagande bland unga vuxna. Sjögren/Svaleryd. IFAU-rapport 2001:5. www.ifau.se

Social rapport 2010, Socialstyrelsen

Psykisk ohälsa hos ungdomar. Anton Lager. Artikeln finns på Google – tidskriften Framtider 2009:3

”*Ung och oberoende*” – Forskningsenheten FORUM (Centrum för psykiatrforskning)

Utredningen om ungdomars psykiska hälsa: *Ungdomar, stress och psykisk ohälsa: analyser och förslag till åtgärder*. Slutbetänkande. Stockholm: Fritzes 2006, (SOU 2006:77)

Unga som varken arbetar eller studerar – skrifter från temagruppen Unga i arbetslivet 2011:1. www.temaunga.se

Det lönar sig – skrifter från Temagruppen Unga i arbetslivet 2011:2. www.temaunga.se

Unga som är utanför arbetsmarknaden – skrifter från Temagruppen Unga i arbetslivet 2011:3. www.temaunga.se